

τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐ-
 2 τῆς. ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρω,
 καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς,
 3 ἥς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἡσθένει. ἀπέστειλαν οὖν
 αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε, ἴδε ὃν
 4 φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Αὕτη
 ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
 δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι'
 5 αὐτῆς. ἡγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν
 6 ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. ὥς οὖν ἤκουσεν
 ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο
 7 ἡμέρας. ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς,
 8 Ἀγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. λέγουσιν αὐτῷ
 οἱ μαθηταί, Ῥαββί, νῦν ἐξήτουν σε λιθάσαι οἱ
 9 Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; ἀπεκρίθη ὁ
 Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; ἐάν
 τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ
 10 φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. ἐὰν δέ τις περι-
 πατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ
 11 ἔστιν ἐν αὐτῷ. ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει
 αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
 12 πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. εἶπον οὖν¹ οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ², Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται.
 13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ·
 ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὑπ-
 14 νου λέγει. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρ-
 15 ρησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανε. καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα
 πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς
 16 αὐτόν. εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος,
 τοῖς συμμαθηταῖς, Ἀγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθά-
 νωμεν μετ' αὐτοῦ.

¹ add αὐτῷ² om. αὐτοῦ

Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ¹⁷
 ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ἦν δὲ ἡ Βηθα- ¹⁸
 νία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων
 δεκαπέντε· καὶ πολλοὶ³ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθει- ¹⁹
 σαν πρὸς τὰς περὶ⁴ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παρα-
 μυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν⁵. ἡ οὖν ²⁰
 Μάρθα, ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντη-
 σεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἔκαθέζετο. εἶπεν ²¹
 οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε,
 ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει⁶. ἀλλὰ⁷ καὶ νῦν ²²
 οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν, δώσει σοι ὁ Θεός.
 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. ²³
 λέγει αὐτῷ Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ²⁴
 ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ ²⁵
 Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ
 πιστεύων εἰς ἐμέ, καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ²⁶
 ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν
 αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; λέγει αὐτῷ, Ναί, Κύ- ²⁷
 ριε· ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς
 τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. καὶ ταῦτα⁸ ²⁸
 εἰποῦσα ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελ-
 φὴν αὐτῆς λάθρα, εἰποῦσα⁹, Ὁ διδάσκαλος πάρ-
 εστι καὶ φωνεῖ σε. ἐκείνη¹⁰ ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται¹¹ ²⁹
 ταχὺ καὶ ἔρχεται¹² πρὸς αὐτόν. (οὐπω δὲ ἐληλύθει ³⁰
 ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν¹³ ἐν τῷ τόπῳ
 ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.) οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ³¹
 οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμε-
 νοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη
 καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες¹⁴ ὅτι

³ πολλοὶ δὲ ⁴ τὴν ⁵ om. αὐτῶν ⁶ οὐκ ἂν ἀπέ-
 θανεν ὁ ἀδελφός μου ⁷ om. ἀλλὰ ⁸ τοῦτο ⁹ (Marg.
 αὐτῆς, λάθρα εἰποῦσα) ¹⁰ add δέ, ¹¹ ἠγέρθη
¹² ἤρχετο ¹³ add ἔτι ¹⁴ δόξαντες

- 32 ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. ἡ οὖν
 Μαρία, ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτόν,
 ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ, Κύριε,
 33 εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς
 οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς συνελθόν-
 τας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ
 34 πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, καὶ εἶπε, Ποῦ τεθεί-
 κατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ
 35, 36 ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι,
 37 Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον,
 Οὐκ ἡδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ
 τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;
 38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται
 εἰς τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέ-
 39 κειτο ἐπ' αὐτῷ. λέγει ὁ Ἰησοῦς, Ἄρατε τὸν λίθον.
 λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος¹⁵ Μάρθα, Κύριε,
 40 ἤδη ὅζει· τεταρταῖος γάρ ἐστι. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
 σοῦς, Οὐκ εἰπόν σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὅψει τὴν
 41 δόξαν τοῦ Θεοῦ; ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ
 τεθνηκὼς κείμενος¹⁶. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς ἄνω, καὶ εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι
 42 ἤκουσάς μου. ἐγὼ δὲ ᾔδην ὅτι πάντοτέ μου
 ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιστῶτα εἶπον,
 43 ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. καὶ ταῦτα
 εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε, Δάζαρε, δέυρο ἔξω.
 44 καὶ¹⁷ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ
 τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περι-
 δέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτόν, καὶ
 ἄφετε¹⁸ ὑπάγειν.
 45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν
 Μαρίαν καὶ θεασάμενοι αὐτὴν¹⁹ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς²⁰,

¹⁵ τετελευτηκότος¹⁸ add αὐτόν¹⁶ om., οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος¹⁹ ὁ text, not marg.¹⁷ om. καὶ²⁰ om. ὁ Ἰησοῦς

ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον 46
πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν
ὁ Ἰησοῦς.

Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι 47
συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιούμεν; ὅτι οὗτος ὁ
ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. ἐὰν ἀφῶμεν αὐτόν 48
οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύ-
σονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν
τόπον καὶ τὸ ἔθνος. εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, 49
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς,
Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, οὐδὲ διαλογίζεσθε²¹ ὅτι 50
συμφέρει ἡμῖν²² ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ
τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόλῃται. τοῦτο 51
δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, προεφῆτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰη-
σοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, καὶ οὐχ ὑπὲρ 52
τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ
διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς 53
ἡμέρας συνεβουλεύσαντο²³ ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν 54
τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκείθεν εἰς τὴν χώ-
ραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραῖμ λεγομένην πό-
λιν, κακεῖ διέτριβε²⁴ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ²⁵. ἦν 55
δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν
πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ
πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς. ἐζήτουν οὖν τὸν 56
Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστη-
κότες, Τί δοκεῖ ὑμῖν; ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν
ἐορτήν; δεδώκεισαν δὲ καὶ²⁶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ 57
Φαρισαῖοι ἐντολήν²⁷, ἵνα ἐάν τις γινῶ ποῦ ἐστι,
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

²¹ λογίζεσθε ²² ὑμῖν ²³ ἐβουλεύσαντο ²⁴ ἔμεινε
²⁵ οἱ. αὐτοῦ ²⁶ οἱ. καὶ ²⁷ ἐντολάς

XII. Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς¹, ὃν ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν². ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἡν³ τῶν συνανακειμένων⁴ αὐτῷ. ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἡλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. λέγει οὖν⁵ εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης⁶, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τρια-
 6 κοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλὰ ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ⁷ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν⁸. εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετή-
 8 ρηκεν⁹ αὐτό. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
 9 Ἐγὼ οὖν¹⁰ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν.
 10 ἐβουλευσάντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον
 11 ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
 12 Τῇ ἐπαύριον¹¹ ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερο-
 13 σόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον¹², Ὡσαννά· εὐλογη-

¹ om. ὁ τεθνηκώς ² add Ἰησοῦς ³ add ἐκ ⁴ ἀνα-
 κειμένων σὺν ⁵ δὲ ⁶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν
 μαθητῶν αὐτοῦ ⁷ ἔχων ⁸ add ἵνα (ἄφες αὐτήν ἵνα text,
 ἄφες αὐτήν· ἵνα marg.) ⁹ τηρήσῃ ¹⁰ add ὁ ¹¹ Marg.
 adds ὁ ¹² ἐκραύγαζον